

Plan Sociale Veiligheid : onze kijk en aanpak

Betrokkenen	Leerlingen, leerkrachten, ouders
Kaart	Sociale Veiligheid
Verantwoordelijke	Eva Kleipool, leernetwerk Burgerschap
Bijlage	Gedragsprotocol

1. Waarom: Visie en doelen

Om tot leren te komen is een sociaal veilige omgeving van groot belang. Een mens heeft daarbij drie basisbehoeften;

- Relatie: Je verbonden voelen.
- Autonomie; Jezelf kunnen zijn.
- Competentie ; Succeservaringen opdoen.

(Deci, E.L., & Ryan, R.M. (2000). Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. American Psychologist, Vol 55).

Dit geldt voor iedereen binnen onze school; voor leerlingen, ouders, teamleden en partners.

Als kleine buurtschool hopen wij een gemeenschap te vormen waarin iedereen erbij hoort, iedereen zichzelf kan zijn en daardoor optimaal tot leren kan komen in de breedste zin van het woord.

We willen een school zijn waar je je gezien en gehoord voelt, waar je mag zijn wie je bent en waar je een plezierig contact met anderen hebt. We zien de school als oefenplaats, waar je in contact komt met kinderen die thuis wellicht iets anders gewend zijn dan jij maar waar je leert de verschillen als verrijking te zien en die je een open blik op de wereld geven. School is de aangewezen plek om sociaal vaardig te worden en dat is nodig om je te kunnen ontwikkelen tot wereldburger.

2. Hoe en Wat? Beschrijving van huidige klimaat

1. Hoe werken wij actief en preventief aan een veilig schoolklimaat?

Uitgangspunt voor ons beleid t.a.v. sociale veiligheid is het programma van de aanpak "Vreedzaam". Met dit programma voor sociale en emotionele vorming dragen we bij aan de drie basisbehoeften; relatie, autonomie en competentie.

Het programma helpt ons een rode draad te leggen in de morele opvoeding. Het programma stimuleert de sociale en emotionele competenties en draagt bij aan democratisch wereldburgerschap.

Het helpt onze school een kleine gemeenschap te vormen waarin we leerlingen actief leren medeverantwoordelijk te zijn voor hun fysieke en sociale omgeving, dichtbij en verder weg, binnen en buiten de school, nu en in de toekomst.

Door de inzet van "Vreedzaam" werken wij actief en preventief aan een veilig schoolklimaat.

1. Aan welke thema's wordt er school breed gewerkt

"Vreedzaam" biedt een leerlijn voor groep 1 t/m 8 en bevat zes thema's die ieder jaar terugkeren wat neerkomt op één les per week.

Aan de start van ieder school jaar volgen we, vanwege het belang van groepsvorming na een zomervakantie, een intensiever programma van twee weken dagelijks een les. Dit zijn de zogenaamde "Gouden Weken".

De volgende thema's staan ieder jaar in vaste volgorde centraal:

1. Wij horen bij elkaar.
2. Wij lossen conflicten zelf op.
3. We hebben oor voor elkaar.
4. Wij hebben hart voor elkaar.
5. We dragen allemaal een steentje bij.
6. We zijn allemaal anders.

2. Wat zijn onze algemene schoolregels

Op onze school hanteren we een grondwet vanuit "Vreedzaam". Deze set aan basisregels is democratisch, dus met inspraak van leerlingen en leerkrachten tot stand gekomen. Deze regels gelden voor zowel het gedrag van leerlingen, leerkrachten, ouders en partners. Samen maken wij onze school.

De grondwet luidt: " Bij ons op school...

1. zijn we aardig voor elkaar.
2. voel je je veilig.
3. geven we elkaar opstekers en tips.
4. is het rustig.
5. houden we met elkaar de school gezellig en netjes.

3. Hoe monitoren we de sociale veiligheid ?

Op de volgende manieren houden we de sociale veiligheid in de gaten.

Door:

1. te investeren in relatie met leerlingen, ouders en partners.
2. het volgen van het gehele programma Vreedzame School.
3. een leernetwerk Vreedzame School die werkt volgens de PDCA cyclus.
4. het voeren van driehoeksgesprekken vanaf groep 3.
5. het laten invullen van een ik-rapport twee keer per jaar vanaf groep 3.
6. het invullen van de leerlingtevredenheids enquête in Scholen met Succes, jaarlijks vanaf groep 6. Hieruit wordt de Sociale Monitor afgeleid en jaarlijks gepubliceerd op "Scholen op de Kaart"
7. deze uitkomst van de sociale monitor te bespreken met het team, leerlingen en ouders.
8. contact te hebben met de schoolverpleegkundige en schoolarts van de GGD.
9. mediators uit gr 7 en 8 te trainen en in te zetten op het schoolplein.
10. de leerlingenraad een stem te geven.
11. de inzet van twee vertrouwenspersonen.

4. Wat doen we als de sociale veiligheid in het gedrang komt?

Hoewel we preventief handelen t.a.v. de sociale veiligheid, kan het soms voorkomen dat een kind, ouder of leerkracht zich niet veilig of ongemakkelijk voelt. Hierbij maken we onderscheid tussen plagen en pesten.

Plagen

We zijn alert op plaagsituaties in en rond de school. Plagen speelt zich soms af op de grens van het aanvaardbare, en kan makkelijk overgaan in ruzie, of zelfs pesten. We besteden er in de lessen van thema 1 expliciet aandacht aan.

Pesten

Door preventief te werken hopen we peestsituaties te voorkomen of snel aan het licht te krijgen.

Als er sprake is van pesten, wordt eerst nagegaan of onze preventieve aanpak van Vreedzaam goed genoeg wordt uitgevoerd.

Als er meer nodig is dan deze aanpak dan volgen we de volgende stappen:

1. Kind en/of ouder namens het kind, geeft aan gepest te worden.
2. Leerkracht voert een gesprek met het gepeste kind.
3. Leerkracht voert een gesprek met de pester.
4. Leerkracht voert een gesprek met gepeste kind en pester(s) en worden gezamenlijk afspraken gemaakt.
5. Leerkracht informeert ouders van beide kinderen, de IB en coördinator sociale veiligheid, over de genomen stappen en gemaakte afspraken.
6. Leerkracht voert z.s.m. een gesprek met de groep en worden gezamenlijk afspraken gemaakt.
7. Binnen de groep wordt een steungroep van max 4 kinderen samengesteld en worden afspraken gemaakt.
8. Na een week volgt een tweede gesprek met de gepeste en pester en met de steungroep.
9. Leerkracht informeert na één week, de ouders van beide kinderen over de voortgang.
10. Bij verbetering controleert de leerkracht minstens één keer per week de voortgang bij de betrokken kinderen, gedurende 4 weken waarna de ouders opnieuw worden geïnformeerd.
11. Bij herhaling van pestgedrag alle stappen vanaf punt 1 herhalen.

5. Het Gedragsprotocol

Om tot een sociaal veilig klimaat te komen is sturen op gedrag van essentieel belang. Het pedagogisch handelen van het onderwijspersoneel kent een preventief en een curatief deel dat is beschreven in een gedragsprotocol en is als bijlage toegevoegd.

- Preventief: Inzet van Pedagogisch Tact
- Curatief: Handelen bij ernstig (escalierend) grensoverschrijdend gedrag.

3. Coördinatie en organisatie

De rol van leerkracht en OOP

Is verantwoordelijk voor het volgen van het programma Vreedzaam en geeft na het intensieve programma in de eerste twee weken van het schooljaar, wekelijks een les. Daarnaast heeft de leerkracht een cruciale rol in het leggen van relaties met leerlingen en ouders en stimuleert positieve relaties tussen leerlingen onderling. Dit gaat verder dan de lessen uit het programma. Het echte sociale verkeer vindt plaats in alle vrije momenten waar kinderen samen spelen en samenwerken; in de klas, in de gang, kleedkamer, schoolplein en buitenschool.

De leerkracht heeft een sterke signalerende rol en dient sociale issues te bespreken met betreffende leerlingen en ouders. Conflicten, ruzies en peestsituaties dienen met de betrokken leerlingen en hun ouders besproken te worden.

De leerkracht betreft collega's in sociale vraagstukken, informeert de IB en directie bij (aanhoudende) zorg en onderhoudt contact met medewerkers van TSO Boon.

Vanaf groep 6 zorgt de leerkracht ervoor dat de enquête Leerlingtevredenheid in Scholen met Succes wordt afgenomen.

De leerkracht organiseert naast kind-gesprekken die tussendoor worden gevoerd ook voor de organisatie van drie-hoeksgesprekken.

Naast het volgen van het programma Vreedzaam is de leerkracht verantwoordelijk voor zijn eigen pedagogisch handelen en blijft in ontwikkeling door hiervoor o.a. de modules van Pedagogisch Tact te volgen van Marcel van Herpen.

De rol van de leerling

De leerling houdt zich aan de grondwet van de school en draagt zorg voor zijn eigen welbevinden en dat van zijn klasgenoten. Als een kind zichzelf onveilig voelt is het belangrijk dit te melden bij zijn/haar ouders, bij de leerkracht en eventuele bij medeleerlingen. Een extra optie is om dit te melden bij de vertrouwenspersoon. Mocht een kind peestsituaties of onveilige situaties zien gebeuren bij een ander kind is het zaak daarover ook met ouders en/of leerkracht te spreken.

De rol van ouders

We vragen ouders met hun kind het gesprek over school in de breedste zin te voeren. Niet alle kinderen praten graag over school maar alertheid op algehele welbevinden is van belang. Mochten er zorgen zijn over het welbevinden of het gevoel van veiligheid, hopen we dat ouders kinderen stimuleren om dit te melden bij de leerkracht en anders dit zelf te doen. Ook aanmoedigen om de vertrouwenspersoon te benaderen kan helpen. Spelen er buitenschool situaties met andere kinderen af die niet veilig zijn, hopen we dat ouders op een vreedzame manier contact met elkaar zoeken. Schoolsituaties zullen via school besproken moeten worden.

De rol van het leernetwerk Burgerschap.

Het leernetwerk Burgerschap heeft een voortrekkersrol op het uitvoeren van het programma Vreedzaam. Zij volgt de PDCA cyclus wat inhoudt dat vanuit het schoolplan jaarplannen volgen en deze tussentijds en aan het einde van een schooljaar geëvalueerd moeten worden

Zij zorgt voor het trainen van nieuwe mediators.

De rol van de IB

De IB volgt naast de cognitieve ontwikkeling ook de sociale en emotionele ontwikkeling van alle leerlingen door alle jaren heen. Uit de groepsbesprekingen en tussendoorgesprekken met leerkrachten, houdt de IB vinger aan de pols en denkt mee in een juiste aanpak voor de leerkracht, de leerling, de groep en indien nodig of wenselijk voor de ouders.

De rol van de vertrouwenspersoon

De vertrouwenspersoon zorgt voor bekendheid binnen de school en bereikbaarheid van zowel leerlingen, ouders en teamleden.

Zij fungeert als een poortwachter en bepaalt samen met de persoon in kwestie een route.

De rol van partners

Denk hierbij aan bijvoorbeeld TSO Woest Zuid die de tso verzorgt. Ook medewerkers van Woest Zuid houden zich aan de grondwet en hebben een sterk signalerende functie. Zij werken aan relatie met leerlingen en leerkrachten en houden nauw contact met de leerkracht aan het einde van een pauze.

Ook in de MR en OR is het zaak dat er samengewerkt wordt op een manier die conform de principes van Vreedzaam regels is.

De rol van de directie

De directeur vervult de rol van anti-pestcoördinator die vanaf 2023-2024 de naam Coördinator Sociale veiligheid heeft gekregen.

Zij is eindverantwoordelijk voor het uitvoeren en monitoren van algeheel beleid t.a.v. sociale veiligheid en pedagogisch handelen van het personeel.

In bepaalde gevallen is zij betrokken bij gesprekken met leerlingen en of ouders en of leerkrachten en IB.

Zij ziet toe op het afnemen van de leerlingtevredenheidsenquête, het publiceren hiervan op Scholen op de Kaart en het analyseren van de Monitor Sociale veiligheid die hieruit wordt afgeleid.